

Recht van Initiatief

Per email aan de voorzitter via de Statengriffier:

mevrouw drs. K. Bolt: Statengriffie@noord-holland.nl

Per post

Aan de voorzitter van Provinciale staten van Noord-Holland

Via Statengriffier mw. drs. K. Bolt

Postbus 123

2000 MD Haarlem

Datum: 1 juli 2021

Onderwerp: Initiatiefvoorstel ex artikel 44 RvO, inzake
Uitgebreid onderzoek naar het slavernijverleden naar de rol van de Provincie Noord-Holland

Indiener Statenlid S. Koyuncu

Fractie DENK

Geachte voorzitter,

Hierbij dien ik op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015, een initiatiefvoorstel in betreffende een uitgebreid onderzoek naar het slavernijverleden en de rol die Noord-Holland (al dan niet als de Staten van Holland) daarin heeft gespeeld.

In het Amsterdam onderzoek naar de rol van Amsterdam in het slavernijverleden van Nederland wordt de Staten van Holland kort genoemd. Echter, zij speelde een belangrijke rol in het faciliteren van het beleid die de handel in mensen in stand hield. Daarmee deed de Staten van Holland een belangrijke duit in het zakje in de Nederlandse rol in de slavernij als geheel. Zij deed dat onder meer door belangrijke benoemingen te doen voor onder meer de Admiraliteit die een grote rol speelde voor de slavernij overzee. Maar de Staten van Holland mengde zich ook actief in de discussie over slavernij:

“Christenen bedrijven geen mensenhandel,” is het korte maar krachtige antwoord van de Staten van Holland aan het bestuur van de West Indische Compagnie (WIC) als dat bij de oprichting in 1623 toestemming vraagt voor het opzetten van een slavenhandel in Angola.”¹

Inleiding/ bestuurlijke achtergrond

De fractie DENK Amsterdam heeft in Amsterdam een initiatiefvoorstel ingediend om onderzoek te doen naar de rol van Amsterdam in het slavernijverleden en op basis daarvan excuses aan te bieden voor die rol. Dit heeft geresulteerd in het Amsterdam onderzoek, waarin de rol van de Staten van Holland werd aangestipt maar verder niet behandeld: zij was verantwoordelijk voor het benoemen van veelal ex-burgemeesters van Amsterdam die destijds belangen hadden in de koloniën en/of in de slavernij.

In andere bronnen, waaronder die waaraan de Volkskrant aan refereert, werd de discussie over slavernij wel degelijk gevoerd in de Staten van Holland. En om te begrijpen welke mechanismen ervoor zorgden dat men van “Christenen bedrijven geen mensenhandel” ging naar het (indirect) faciliteren van de slavernij is het noodzakelijk om onderzoek te doen welke rol de Staten van Holland (nu Noord- en Zuid-Holland) speelden in de geschiedenis van de Nederlandse slavernij die wereldomvattende consequenties had en nu nog steeds heeft. Zo is het belangrijk te weten welke argumenten men voerde in de Staten van Holland in de discussie over slavernij.

¹ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-portemonnee-wint-van-de-moraal~b9eddf01/>

Naast nog het belang om te weten dat er wel degelijk een (morele) discussie werd gevoerd over slavernij al in 1623(!), is het van belang te weten hoe het beleid en vooral de besluitvorming de Nederlandse slavernijgeschiedenis heeft beïnvloed.

In de gemeente Amsterdam is ook een initiatiefvoorstel ingediend met ongeveer dezelfde strekking.

Mogelijke oplossingen van het hierboven geschetste probleem

Een breed en diepgaand wetenschappelijk onderzoek moet inzicht verschaffen in de rol die Noord-Holland (voorheen de Staten van Holland) heeft gespeeld in het Nederlandse slavernijverleden. Dit is niet alleen belangrijk voor de geschiedwetenschappen, maar ook voor de discussie die nu wordt gevoerd over racisme, discriminatie en achterstelling van bepaalde groepen in de samenleving.

Financiële/juridische gevolgen

Afhankelijk van het aantal deelnemers aan het onderzoek kunnen de kosten bepaald worden. GS worden verzocht om hiervoor gelden vrij te maken, waarin expliciet kan worden gekeken of hiervoor een deel van het voordelige rekeningenresultaat van € 13.708.000,- kan worden aangewend.

Monitoring/evaluatie

Halfjaarlijkse update van de stand van zaken van het onderzoek.

Ontwerpbesluit

1. Gedeputeerde Staten te verzoeken om in navolging van het Amsterdamse en Rotterdamse slavernijonderzoek opdracht te geven tot een uitgebreid en diepgaand wetenschappelijk onderzoek te starten naar de rol van (de voorloper van) Noord-Holland in het Nederlandse slavernijverleden;
2. Hierbij:
 - a. samen te werken met de provincie Zuid-Holland, als beide voorgangers van de Staten van Holland;
 - b. samen te werken met Amsterdam, Rotterdam en het Rijk om de wijde aspecten en de volle omvang van de betrokkenheid van Noord-Holland (al dan niet in de rol van de Staten van Holland) in de slavernij te kunnen beslaan;
 - c. op te trekken met Amsterdam in haar vervolgonderzoek en in haar lobby die zij met de G4 en de VNG naar het Rijk heeft om het Rijk meer in deze initiatieven te betrekken;
 - d. eventueel overige steden in de provinciën Noord- en Zuid-Holland die hun slavernijgeschiedenis (willen) onderzoeken mee te nemen in dit onderzoek;
3. Gedeputeerde Staten te verzoeken geld vrij te maken voor dit onderzoek en de kosten zoveel mogelijk te verdelen onder de deelnemende partijen.

S. Koyuncu (DENK)

Ontwerpbesluit Initiatiefvoorstel Uitgebreid onderzoek naar de rol van Noord-Holland in het slavernijverleden

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op...

Gezien het initiatiefvoorstel Uitgebreid onderzoek naar de rol van Noord-Holland in het slavernijverleden van de Statenfractie Denk;

Besluiten:

1. Gedeputeerde Staten te verzoeken om in navolging van het Amsterdamse en Rotterdamse slavernijonderzoek opdracht te geven tot een uitgebreid en diepgaand wetenschappelijk onderzoek te starten naar de rol van (de voorloper van) Noord-Holland in het Nederlandse slavernijverleden;
2. Hierbij:
 - a. samen te werken met de provincie Zuid-Holland, als beide voorgangers van de Staten van Holland;
 - b. samen te werken met Amsterdam, Rotterdam en het Rijk om de wijde aspecten en de volle omvang van de betrokkenheid van Noord-Holland (al dan niet in de rol van de Staten van Holland) in de slavernij te kunnen beslaan;
 - c. op te trekken met Amsterdam in haar vervolgonderzoek en in haar lobby die zij met de G4 en de VNG naar het Rijk heeft om het Rijk meer in deze initiatieven te betrekken;
 - d. eventueel overige steden in de provinciën Noord- en Zuid-Holland die hun slavernijgeschiedenis (willen) onderzoeken mee te nemen in dit onderzoek;
3. Gedeputeerde Staten te verzoeken geld vrij te maken voor dit onderzoek en de kosten zoveel mogelijk te verdelen onder de deelnemende partijen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier